

CREXELLS I VALLHONRAT, JOAN (Barcelona, 1896-1926). Filòsof i escriptor. Estudià comerç, filosofia i dret a la Universitat de Barcelona i als Estudis Universitaris Catalans. Aprofundí els estudis de grec, de filosofia i de pedagogia a Barcelona i a Berlín. Articulista prolífic, col·laborà a *Quaderns d'Estudi*, *La Revista*, *Revista de Catalunya* i *La Publicitat* (1920-1926), on s'encarregà de la pàgina d'economia amb el pseudònim *Observer*. Arribà a l'humanisme, l'hel·lenisme i la traducció del grec mitjançant l'interès que sentia per la problemàtica del pensament i pels filòsofs grecs: a la Universitat de Barcelona un dels professors que seguí amb més atenció fou Lluís Segalà¹, amb el qual s'introduí en els clàssics de la filosofia grega. La Fundació Bernat Metge li encarregà la traducció de Plató, i en va traduir onze diàlegs que aparegueren en tres volums entre 1924 i 1928 —una mort molt prematura impedí que els arribés a traduir tots, com era la seva intenció— i que constitueixen les primeres traduccions de Plató al català. Aquestes versions han estat lloades com a modèliques: dotades d'unes notes i d'uns pròlegs concisos que demostren els amplis coneixements que Crexells posseïa de la cultura i del pensament grecs, es caracteritzen, pel que fa a la llengua, per una gran claredat i precisió, i per un estil planer i natural; Joan Estelrich¹ assenyalà que “entre els arcaïsmes i els dialectalismes d'un costat i l'expressió corrent, ni que fos poc elegant o poc saborosa, d'un altre costat, opta per la segona”. Aquestes versions han contribuït a formar el llenguatge de la filosofia en català. Crexells també traduí de l'alemany al castellà *Concepción del universo según los grandes filósofos* de Ludwig Busse (1925). [Victòria Alsina]

PLATÓ. *Diàlegs*. Vol. 1: *Defensa de Sòcrates*. Critó. Eutrífon. Laques. Barcelona: 1924. (FBM, 6)

PLATÓ. *Diàlegs*. Vol. 2: *Càrmides*. Lisis. Protàgores. Barcelona: 1925. (FBM, 13)

PLATÓ. *Diàlegs*. Vol. 3: *Ió*. *Hípias Menor*. *Hípias Major*. Barcelona 1928. (FBM, 34) [Amb Carles Riba i Jaume Serra Hunter].

ESTELRICH, Joan “Crexells”. A: *Miscel·lània Crexells*. Barcelona: FBM, 1929, p. XI-XV.

NICOLAU D'OLWER, Lluís “Joan Creixells, hel·lenista”. *La Nova Revista* 2 (1927), p. 125-130.

NICOLAU D'OLWER, Lluís “Joan Creixells, humanista”. A: *Caliu*. *Records de mestres i amics*. Barcelona: Selecta, 1958, p. 125-130.